

Gemeente Haarlem

Actieprogramma 2019

t.b.v. het Integraal Veiligheids- en
Handhavingsbeleid 2019-2022

01.01.2019
Veiligheid & Handhaving

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Beleidsperiode 2019-2022	3
1.1 Prioriteiten	3
1.2 Uitgangspunten	3
1.3 Handhavingsstrategie	4
2. Actieprogramma 2019	8
2.1 Ondernijende criminaliteit	8
2.2 Zorg en veiligheid	10
2.3 Leefbaarheid van wijken en buurten	12
2.4 Jeugd en veiligheid	15
2.5 High Impact Crimes	17
2.6 Cybercriminaliteit	19
2.7 Veiligheid grote evenementen	20
2.8 Veilig uitgaan	21
2.9 Veilig ondernemen	23
2.10 Brandveiligheid en crisisbeheersing	24
2.11 Radicalisering en polarisatie	26
2.12 Veilig en integer werken	28

Voorwoord

Dit Actieprogramma is het eerste Actieprogramma behorende bij het Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid 2019–2022.

In de beleidsnota staan de strategische visie op veiligheid en daarbij behorende ambities voor de komende vier jaar beschreven. Dit Actieprogramma geeft praktische invulling aan deze ambities. Per thema zijn in dit Actieprogramma de doelstellingen en acties voor 2019 opgenomen. De acties, zoals deze in dit Actieprogramma zijn opgenomen, dragen bij aan de in de beleidsnota gestelde ambities en doelstellingen.

1. Beleidsperiode 2019-2022

1.1 Prioriteiten

Voor de beleidsperiode 2019-2022 is het Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Dit beleidsstuk geeft inzicht en kaders waarop de komende vier jaar wordt ingezet om criminaliteit in Haarlem tegen te gaan en de stad leefbaar te houden. Het Integraal Veiligheid- en handhavingsbeleid (IVH) 2019-2022 bevat de volgende vijf prioriteiten:

Intensivering

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Zorg en veiligheid
3. Leefbaarheid van wijken
4. Jeugd en veiligheid

Continuering:

5. High Impact Crimes

Voor de eerste vier prioriteiten is gekozen voor een intensivering van de aanpak. Voor de vijfde prioriteit geldt een continuering van de huidige aanpak, omdat de impact van deze delicten op slachtoffers prioritering legitimeert.

1.2 Uitgangspunten

Zoals in het IVH 2019-2022 beschreven, staat het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de stad de komende jaren centraal. Om dit zo goed mogelijk te bereiken, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Samenwerken

Om Haarlem veilig en leefbaar te maken en houden is samenwerken van cruciaal belang. Deze samenwerking vindt plaats op meerdere fronten. Het gaat om interne samenwerking met diverse afdelingen binnen de gemeente, samenwerking met inwoners en samenwerking met (veiligheids)partners op zowel lokaal als regionaal niveau.

Innoveren: Data-gestuurd werken en nudging

De komende jaren wordt voortgebouwd op wat er is en worden succesvolle bestaande werkwijzen verder ontwikkeld en verfijnd. Daarnaast wordt ingezet op innovatie in de aanpak. Hiervoor worden nieuwe technieken gebruikt zoals data-gestuurd werken en nudging. Data-gestuurd werken helpt ons vooral om informatie sneller en efficiënter in kaart te kunnen brengen om complexe veiligheidsvraagstukken aan te pakken zoals bijvoorbeeld ondermijning. Daarnaast wordt de komende jaren, waar mogelijk, gebruik gemaakt van nudging. Dit is een methode waarbij menselijk gedrag positief wordt beïnvloed, bepaalde keuzes worden aantrekkelijker of gemakkelijker gemaakt.

Doelstellingen

In tegenstelling tot eerdere jaren, is er in dit Actieprogramma voor gekozen om alleen algemene doelstellingen op te nemen. De cijfermatige doelstellingen (ook wel streefwaarden genoemd) zijn niet opgenomen. Het spreekt voor zich dat de ambitie ligt in de terugdringing van overlast en criminaliteitscijfers en een toename van veiligheidsbeleving. Uit voorgaande jaren is gebleken dat dergelijke doelstellingen (of streefwaarden) meer vragen oproepen dan beantwoorden en deze ook vaak onderhevig zijn aan ontwikkelingen waar in het voorgaande jaar (waarin dit Actieprogramma wordt opgesteld) nog geen of te

weinig zicht op is. Intern worden deze indicatoren wel constant gemonitord en wordt er ingesprongen op ontwikkelingen die aandacht vragen.

1.3 Handhavingsstrategie

De handhavingsstrategie beschrijft hoe in Haarlem de handhaving ten behoeve van de leefbaarheid in wijken plaatsvindt. De strategie is opgebouwd uit een visie op handhaving, de werkwijzen die we hanteren, de thema's waarop gehandhaafd wordt en de monitoring die gebruikt wordt om beleid en uitvoering beter op elkaar af te stemmen.

Handhaving op grond van bouwregelgeving en bestemmingsplannen maakt geen onderdeel uit van dit Actieprogramma. Deze thema's vallen onder het Uitvoeringsprogramma VTH. Daarin is onder andere handhaving op brandveiligheid, airbnb, en de Huisvestingsverordening opgenomen. Ditzelfde geldt voor handhaving op grond van sociaal domein. Dat vindt plaats op basis van het Uitvoeringsplan team Sociale Recherche.

Visie op handhaving

Handhaving in de openbare ruimte speelt een belangrijke rol bij het leefbaar houden van de stad.

Waar in het verleden alleen de politie kon optreden tegen overlast, zijn er tegenwoordig gemeentelijke handhavers werkzaam om overlast in de openbare ruimte aan te pakken. Er is inmiddels sprake van een nauwe samenwerking en afstemming tussen politie en handhavers.

De handhavers zijn belangrijk als zichtbaar aanspreekpunt voor inwoners, ondernemers en bezoekers van Haarlem. Ze zijn daarbij herkenbaar, dienstverlenend, spreken mensen aan op gedrag en kunnen als dat nodig is handhavend optreden. Het uitgangspunt is het zoveel mogelijk situaties oplossen via communicatie met mensen. Als dat niet werkt, schromen handhavers niet om daadwerkelijk te bekeuren of bestuursdwang toe te passen.

Daarnaast hebben handhavers een belangrijke signaalfunctie. Zij zijn de oren en ogen in de wijken en daarmee een belangrijke schakel om beleid en uitvoering beter op elkaar te laten aansluiten.

Informatie-gestuurd werken

De handhaving van de leefbaarheid en veiligheid in de stad gebeurt zo veel mogelijk informatie-gestuurd. Dit houdt in dat de handhavinginzet mede wordt bepaald op basis van informatie uit verschillende bronnen zoals waarnemingen en interventies van de handhavers op straat, overlastmeldingen van inwoners en politie registraties. Hierdoor kan, naast repressieve inzet, ook steeds meer preventief worden ingezet en krijgen de handhavingsthema's die het meeste aandacht vragen prioriteit. De regierol van de gemeente wordt hierdoor beter uitgevoerd doordat veiligheidsproblemen vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden. Het informatie-gestuurd handhaven biedt de mogelijkheid om effectievere en efficiëntere in te zetten.

Preventief en sanctionerend handelen

Handhavers handelen in de meeste gevallen eerst preventief en pas in de tweede plaats sanctionerend. Met preventieve handhaving wordt geprobeerd normconform gedrag te bereiken door zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar te zijn en het gesprek aan te gaan met de betrokkene. Zo worden verloedering en overlast zoveel mogelijk voorkomen en teruggedrongen. Pas daarna wordt sanctionerend opgetreden.

Waarschuwen

De handhaver kan van geval tot geval besluiten of een waarschuwing een gepaste sanctie is om het gewenste gedrag te stimuleren. Waarschuwingen zijn niet vrijblijvend, maar worden officieel geregistreerd. In de handcomputers (pda's) kunnen de handhavers raadplegen of de betrokkene al eerder is gewaarschuwd of bekeurd.

Mulderfeiten

Verkeersovertredingen die voor overlast zorgen, zoals foutparkeren en rijden van (brom)fietsers in voetgangersgebieden, worden aangemerkt als Mulderfeiten. Hierop volgt een strafrechtelijke manier van handhaven. Handhavers leggen de sanctie op door een aankondiging van beschikking uit te reiken aan de betrokkene of op het motorrijtuig achter te laten. De officier van justitie verzorgt de verdere afhandeling (ook bij bezwaar en beroep) en neemt maatregelen als niet betaald wordt. De opbrengsten van de Mulderbeschikkingen komen bij het rijk terecht.

Bestuurlijke strafbeschikkingen

Overlastfeiten rond afval, hondenpoep en jeugdproblematiek kunnen afgedaan worden met een strafbeschikking. De inning daarvan gaat via het Centraal justitieel incassobureau (CJIB).

Bestuursrechtelijk handhaven

Bij bestuursrechtelijke handhaving neemt het gemeentebestuur zijn verantwoordelijkheid en maakt het zelf een afweging van de te ondernemen stappen in toezicht en sanctionering. De handhavers doen de constatering als formele toezichthouder. Het bestuur neemt het handhavingsbesluit. Bestuursrechtelijk handhaven leent zich voor situaties waarbij herstel van de oorspronkelijke situatie mogelijk is. Het gaat dan niet om “bestrafen”, maar om “herstellen”. Hierbij wordt dan een last onder dwangsom, of een last onder bestuursdwang opgelegd. De kosten kunnen vervolgens verhaald worden op de overtreder.

Naheffingsaanlagen (fiscaal handhaven)

Het heffen van parkeerbelastingen heeft een regulerend karakter met het doel om het parkeergedrag van automobilisten te beïnvloeden. Omdat de parkeerbelasting alleen mag worden ingevoerd om het parkeren te reguleren, mag het krijgen van inkomsten uit de heffing geen reden zijn voor de parkeerbelasting. De inkomsten uit naheffingen mogen dus ook niet hoger zijn dan noodzakelijk voor het handhaven van de parkeerbelasting. De inning en de bezwaar- en beroepsprocedure van de parkeerbelasting verzorgt de Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ).

Rooster

De handhaving in de openbare ruimte in Haarlem wordt zo ingericht dat er een zeven dagen dekkend rooster is waarbij van 8:00 uur of 9.00 uur tot 23:15 uur of 24:00 uur handhavers aanwezig zijn. Ook wordt er bij de inzet rekening gehouden met evenementen en de drukste horecanachten.

Thema- en wijkgericht werken

Elk stadsdeel of wijk van Haarlem heeft zijn eigen identiteit, dynamiek en veiligheidskwesties. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden en maatwerk is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Mede daarom is gekozen voor een mix tussen enerzijds wijkgericht (middels wijkhandhaving) en anderzijds themagerichte werken waarbij per stadsdeel en/of wijk concrete acties worden bepaald. Hiermee vindt er een betere aansluiting plaats bij de ontwikkeling van gebiedsprogramma's en kunnen onze veiligheidspartners, ondernemers en inwoners van Haarlem gericht betrokken worden bij de invulling en uitvoering van de aanpak.

Handhavingsthema's

Bij de handhaving op specifieke thema's wordt onderscheid gemaakt tussen parkeerhandhaving en integrale handhaving.

Parkeerhandhaving

De parkeerhandhavers houden de parkeeroverlast in de stad beheersbaar, zodat de verkeersveiligheid en bereikbaarheid, ook van hulpdiensten, op peil blijft. Zij controleren op allerlei vormen van parkeeroverlast (parkeren op de stoep, doorgaande weg, dubbel parkeren, parkeren op invalideplek zonder invalidekaart etc.). In de ochtenduren is er in de gebieden rond basisscholen vaak sprake van parkeeroverlast. Hier wordt vanuit handhaving strikt op toegezien en waar nodig gehandhaafd. Ook in 2019 worden maatregelen uit het programma Modernisering Parkeren ingezet om de parkeerdruk in de stad beter te reguleren. De eerste maatregelen zijn in 2018 uitgevoerd.

Integrale handhaving

Integrale handhavers werken niet alleen overdag, maar ook 's avonds, 's nachts en in het weekend. Sinds 2016 heeft iedere integrale handhaver zijn eigen aandachtswijk. Een deel van de tijd wordt in die wijk besteed. Het is de taak van de wijkhandhaver om goed te luisteren naar wat bewoners in de wijk waarnemen. Die informatie gebruikt de handhaver om met gerichte handhavingsactiviteiten eventuele overlast terug te dringen en de leefbaarheid in het gebied te vergroten. De handhavers zijn aanspreekbaar voor mensen uit de buurt en kunnen zaken direct oppakken die voor bewoners van belang zijn. De integrale

handhavers werken op basis van vooraf vastgestelde prioriteiten en koppelen hun acties en bevindingen terug, ten behoeve van de handhaving. De informatie uit de stad en van partners dient om de inzet van handhaving op gebied van uitvoering en beleid te bepalen en te verbeteren. De capaciteit van integrale handhaving wordt het komende jaar uitgebreid, zodat de wijkhandhavers meer tijd kunnen doorbrengen in de eigen aandachtswijk. De extra fte's¹ worden benut voor diverse extra acties op de thema's die dat op dat moment behoeven zoals bijvoorbeeld rijdend verkeer.

Prioriteiten

Effectieve inzet in het handhaving domein vereist keuzes over inzet en capaciteit. Op basis van informatie-gestuurd werken, gaat prioriteit uit naar de volgende thema's:

1. *Afval*
Het optreden tegen overlast door zwerfafval, bijplaatsen van afval naast de ondergrondse containers, illegaal plaatsen van bedrijfsafval.
2. *Jeugd*
Optreden tegen overlast van jongeren op hangplekken, gebruik van alcohol op straat door jongeren onder de 18 jaar. Hierbij wordt enerzijds gereageerd op meldingen en anderzijds ingezet op de bekende hangplekken (hotspots).
3. *Parkeren*
Toezicht op de naleving van de plicht tot het betalen van parkeerbelastingen en het optreden tegen overtreding van parkeerverboden en parkeeroverlast.
4. *Dak- en thuislozen*
Optreden tegen overlast door dak- en thuislozen.
Dit betreft deels sociaal zwakkeren die voor overlast zorgen door drinkgedrag op pleintjes. Tegen dit gedrag vindt een opschaling plaats van waarschuwen, bekeuren tot gebiedsverbod en ondersteuning vanuit sociaal wijkteam. In de zomer gaat het ook om wildkamperen. Daar wordt op gehandhaafd via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).
5. *Fietsen/rijdend verkeer*
Het tegengaan van overlast door (brom)fietsen in voetgangersgebieden en het handhaven op overtreding van inrijverboden. Hierbij gaat extra aandacht uit naar het voetgangersgebied in het centrum.

Het verwijderen van foutgeparkeerde (snor- en brom)fietsen bij het Stationsplein en in het winkelgebied van het centrum middels spoedbestuursdwang. Het handhaven op weesfietsen en fietswrakken door middel van stickers van de fiets en een termijn van maximaal 14 dagen voordat de fiets wordt weggehaald.

Overige handhavingsthema's

Honden

Optreden tegen hondenpoep, loslopende honden en bijtende honden.

Bij incidenten met bijtende honden vindt nauwe afstemming plaats met politie.

Autowrakken, aanhangers en caravans

Het verwijderen van hinderlijke voertuigwrakken, te lang gestalde campers, caravans en aanhangers middels bestuursdwang.

Openbare inrichtingen

Toezicht op de naleving van de Drank- en horecawet en aanverwante regelgeving uit de APV door exploitanten van openbare inrichtingen en de regels over uitstallingen en terrassen.

¹ Het landelijk het aantal boa's groeit. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om kwalitatief goede en ervaren handhavers te vinden. De bezetting voor 2019 is daarom nog niet rond.

Evenementen

Toezicht op het rustig verlopen van evenementen; optreden tegen alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar, optreden tegen wildplassen en andere gedragingen die tijdens het evenement de openbare orde verstoren. Bij grote, drukke evenementen wordt gezorgd voor extra handhavingsinzet.

Ad hoc thema's

Naast de bovengenoemde thema's zijn er nog andere thema's waar incidenteel handhaving op gewenst is, zoals bijvoorbeeld vuurwerkoverlast. Deze thema's worden opgepakt aan de hand van concrete situaties, meldingen of signalen.

Monitoring en evaluatie

Handhaving is een dynamisch proces. De kracht van handhaving zit in het goed kunnen inspelen op deze actualiteit. Zonder die kwaliteit te verliezen wordt met een meer strategische visie op handhaving de focus verlegd op effecten op de langere termijn in plaats van het alleen reageren op incidenten.

Om te kunnen monitoren en toetsen of handhaving effect heeft en of de prioriteiten goed gesteld worden, wordt er gewerkt met een dashboard waarin de monitoringsindicatoren zijn opgenomen.

Dit dashboard geeft dient als input voor bijstelling van prioriteiten, dagelijkse inzet, werkwijzen of bestaand handhavingsbeleid. Hiermee kan beleid nog beter worden afgestemd op de uitvoering.

2. Actieprogramma 2019

Prioriteiten

2.1 Ondermijnende criminaliteit

Elke vorm van criminaliteit is in zekere zin ondermijnd, maar bij dit thema wordt bedoeld op een aantasting van maatschappelijke structuren of het vertrouwen daarin. Bij ondermijning zetten criminelen legale middelen in om op illegale wijze geld te verdienen. Criminelen hebben deze legale middelen zoals een Burgerservicenummer (BSN), panden, inschrijvingen in de BRP (Basis Registratie Personen), uitkeringen of vergunningen nodig om hun criminele activiteiten te kunnen plegen. Door het misbruiken van deze legale middelen raakt de bovenwereld met de onderwereld verweven. Hierdoor wordt het vertrouwen in de overheid aangetast en raakt de maatschappij ontwricht. Dit soort criminaliteit wordt vaak gepleegd binnen criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie.

De ambitie is om meer inzicht te krijgen in ondermijnende criminaliteit en ondermijnende activiteiten succesvol aan te pakken en terug te dringen. De komende jaren wordt gewerkt aan meer slagkracht in de integrale aanpak, zodat snel en efficiënt kan worden ingespeeld op signalen van ondermijning. Bestaande risico-locaties worden duurzaam hersteld zodat de voedingsbodem voor ondermijnende activiteiten wordt weggenomen. Tevens dienen voordelen vanuit ondermijnende criminaliteit te worden gereduceerd. Misdaad mag niet lonen. Daarnaast zal de weerbaarheid van buurten en bestuur tegen ondermijnende criminaliteit worden vergroot.

Voor veel van de ondermijnende activiteiten geldt zowel een themagerichte, gebiedsgerichte als signaalaanpak. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen van ondermijnende activiteiten, terugdringen van ondermijnende criminaliteit, het afpakken van criminele winsten en het weghalen van de voedingsbodem voor ondermijning.

De aanpak van woon- en adresfraude is onderdeel van dit thema. Deze aanpak richt zich namelijk voor een belangrijk deel op die voedingsbodem voor ondermijning. Niet bij elke verkeerde registratie in de BRP is er sprake van ondermijning. Wel blijkt dat er bij veel ondermijnende activiteiten sprake is van het bewust misbruik maken van de BRP om bijvoorbeeld ten onrechte een BSN, een toeslag of uitkering te verkrijgen. Bestrijding van ondermijning kan dan ook niet zonder een effectieve aanpak van woon- en adresfraude.

Algemene doelstelling 2019

Voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit. Tevens wordt ingezet op het creëren van weerbare buurten en een weerbaar bestuur. Om dit te bereiken wordt de aanpak geïntensiveerd en versterkt.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Hirate (%) ² adrescontroles Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	LAA	38%	49%	35%
Aangetroffen hennepplantages	Gemeente	34	22	23
Aantal bestuurlijke sluitingen (hennep)		13	11	5
Aantal bestuurlijke sluitingen (overig)		2	10	4

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
------	-------------	------------------------

² Hirate: Er is sprake van een *hit* wanneer tijdens een huisbezoek a.g.v. een signaal, blijkt dat de feitelijke woonsituatie niet overeenkomt met de registratie in de BRP. De *hirate* is het aantal hits op het totaal aantal afgeronde huisbezoeken. De *hirate* zegt iets over de kwaliteit van de signalen.

Versterken integrale aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Creëren van een meldpunt voor ondermijningssignalen ■ Bewustzijn onder inwoners, ondernemers en ambtenaren vergroten t.a.v. ondermijning ■ Oppakken signaalaanpak n.a.v. het Ondermijningsbeeld 	RIEC Politie OM
Integrale ondermijningsprojecten	<ul style="list-style-type: none"> ■ Project Lelie: Aan de hand van de evaluatie van het project tot nu toe wordt bepaald hoe de aanpak in het gebied gecontinueerd kan worden. ■ Wijkaanpak Rozenprieel: Inzet extra gelden voor weerbaar maken van de buurt ■ Wijkgerichte aanpak "Omslag Schalkwijk": samenwerkingsproject, waarbij data-analyse gebruikt wordt om risico-profielen voor fraude op te stellen ■ ARAS: Voorzetting project gericht op vrijplaatsen 	RIEC Politie OM
Woon- en adresfraude	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inbedden van project in organisatie ■ Bepalen lokale hitrate, om zodoende de effectiviteit van de aanpak te vergroten 	Gemeente
Hennep	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voortzetting sanctiebeleid hennepkwekerijen 	Gemeente
Outlaw Motorcycle Gangs (OMG)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ontwikkelingen volgen 	RIEC Politie
Mensenhandel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Creëren meldpunt mensenhandel ■ Bewustwordingsacties gericht op sleutelpersonen 	Gemeente Politie
Prostitutie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vaststellen nieuw prostitutiebeleid ■ Deelname regionaal team voor controles prostitutie in de regio 	Gemeente RIEC

Aandachtsgebieden

Ondermijnende criminaliteit kan zich overal in Haarlem voordoen. Echter zijn sommige wijken in Haarlem, door een opeenstapeling van factoren, kwetsbaarder voor ondermijnende criminaliteit dan andere wijken. Hieronder worden de projecten aangegeven die lopen in aantal van deze wijken.

Gebiedsgerichte acties	
Noord	<ul style="list-style-type: none"> ■ Project Lelie: Dit project richt zich op de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de Transvaalwijk en specifiek het woon- en winkelgebied rond de Schoterweg. Het project zet het komende jaar in op het verbeteren van zowel de leefbaarheid als veiligheid in de buurt. ■ ARAS: Project Aras zet zich het komende jaar in op het herwinnen van grip op plekken en buurten die bestempeld kunnen worden als vrijplaatsen. Daarbij worden de ondermijnende structuren die aanwezig zijn bestreden. Woonwagencamp Van der Aartweg is hier een voorbeeld van.
Oost	<ul style="list-style-type: none"> ■ ARAS woonwagencamp Diakenhuisweg
Zuid- West	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wijkaanpak Rozenprieel: In deze wijk werken gemeente, politie en woningcorporatie in 2019 samen aan verbeteringen op het gebied van wonen, fysiek, sociaal, veiligheid en leefbaarheid. Criminaliteitsbestrijding is een integraal onderdeel van de aanpak.
Schalkwijk	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wijkgerichte aanpak "Omslag": Het doel van de samenwerking is het aanpakken van fraude met belastingen, premies, uitkeringen en toeslagen die door de aangewezen overheidspartners worden opgelegd of verstrekt, het opsporen van illegale bewoning, bebouwing en bedrijfsactiviteiten, het tegengaan van illegale tewerkstelling en het aanpakken van misbruik van overheidsmiddelen binnen de sociale zekerheid. Het biedt de mogelijkheid om gezamenlijk de rechtmatige situatie bij burgers en bedrijven te herstellen, fraude op te sporen, onrechtmatigheid te ontdekken of hulp te bieden.

2.2 Zorg en veiligheid

In Haarlem is een aantal inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. De oorzaken en gevolgen lopen dwars door elkaar heen en zijn even divers als hardnekkig: psychische klachten, verstandelijke beperkingen, werkeloosheid, verslavingen, schulden, een stagnerende maatschappelijke integratie of een combinatie hiervan. Deze mensen zijn bovengemiddeld vaak het slachtoffer van misbruik en criminaliteit, of veroorzaken zelf overlast en veiligheidsproblemen. Met het oog op goede ondersteuning en zorg, én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het belangrijk dat zorg- en veiligheidsprofessionals goed met elkaar samenwerken.

De gemeente coördineert samen met haar maatschappelijke partners verschillende thema's op het snijvlak van veiligheid en zorg. Voorbeelden zijn de aanpak rond mensen met verward gedrag, Aanpak ter Voorkoming van escalatie, (multidisciplinaire) aanpak huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld, nazorg ex-gedetineerden, aanpak radicalisering (zie hiervoor hoofdstuk radicalisering en polarisatie), de aanpak van mensenhandel en de aanpak van woonoverlast. Ook wordt er, mede door de naderende Wet Verplichte ggz (2020), ingezet op een meer integrale aanpak tussen zorg- en veiligheidspartners.

De ambitie op het gebied van zorg en veiligheid ligt in een (nog) betere integrale aanpak op de thema's die zich bevinden op het snijvlak van zorg en veiligheid. Goede samenwerking bij de aanpak van complexe probleemsituaties maakt hulpverlening krachtiger, effectiever en efficiënter. Hierbij wordt de persoon en zijn/haar netwerk centraal gesteld in het handelen en zal over grenzen van domeinen worden samengewerkt.

Algemene doelstelling 2019

Een (nog) betere integrale samenwerking bij de aanpak van thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Registratie incidenten met verwarde personen	Politie	1844	2936	3185**
Overlast zwervers (E41)		632	494	319
Overlast dak- en thuislozen	Gemeente	325	168	158
Aantal opgelegde huisverboden	Politie	30	29	5
Mensenhandel		4	3	3
Burenruzie		300	314	373
Huiselijke twists		215	144	116
Terugkeer Haarlemmers na detentie	ZVH	280	227	140
Aantal ex-gedetineerden met hands-on trajectbegeleiding		n.v.t.	n.v.t.	28

* t/m oktober 2018

** t/m november 2018

Item	Acties 2019	partijen <i>intern/extern</i>
Aanpak rond mensen met verward gedrag	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inventarisatie en verbeteringen rondom meldpunten ■ Onderzoek/ pilot Crisiskaart ■ Communicatie en samenwerking ■ Actieprogramma personen met verward gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gemeente: afd. MO (Maatschappelijke ondersteuning), op onderdelen i.s.m.: afd. KCC, Schulden, Minima en Sociale Recherche, Werk en Inkomen ■ Sociaal Wijkteams ■ GGD Kennemerland ■ GGZ inGeest ■ Brijder ■ Fivoor ■ Woningcorporaties

		<ul style="list-style-type: none"> ■ cliëntenbelang Amsterdam
GGZ en VG	<ul style="list-style-type: none"> ■ Implementatie Wet Verplichte GGZ Haarlem en Zandvoort ■ Plan van aanpak Spoedzorgketen ■ Plan van aanpak Ernstig Psychiatrische Aandoeningen (EPA) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gemeente: afd. MO ■ GGD Kennemerland ■ GGZ inGeest ■ Openbaar Ministerie, ■ Politie ■ Gemeente Haarlemmermeer ■ Zorgorganisaties in ouderenzorg en verstandelijk gehandicaptenzorg
Zorg en Veiligheidshuis Kennemerland	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitvoering Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) ■ N.a.v. plan van aanpak nazorg ex-gedetineerden ■ Bijdrage aan Individueel Casusoverleg (op verzoek) ■ Veldnorm beveiligde zorg en levensloopfunctie 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gemeente: afd. MO ■ Zorg- & Veiligheidshuis Kennemerland ■ Regionaal Coördinatiepunt Nazorg ■ GGD Kennemerland ■ Andere betrokken regiogemeenten
Verbinding Zorg en Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ondersteunen, stimuleren en agenderen thema veiligheid binnen sociaal domein en andersom. ■ Organisatie van 'specials' i.h.k.v. netwerk- en expertiseopbouw op het snijvlak van zorg en veiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gemeente: Afd. MO
Woonoverlast	<ul style="list-style-type: none"> ■ Beoordelen mogelijkheden inzet Wet Aanpak Woonoverlast (Waw) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gemeente

Gebiedsgerichte acties

n.v.t.

2.3 Leefbaarheid van wijken en buurten

Wonen en werken in een omgeving waar je je prettig en veilig voelt, wordt door vrijwel iedereen belangrijk gevonden. Overlast en verloedering tasten de leefbaarheid aan. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het uiterlijk aanzien van de stad, maar ook voor het veiligheidsgevoel van burgers. Bij aantasting van het uiterlijk aanzien betreft het voornamelijk fysieke overlast van afval, honden(poep), hinderlijke geparkeerde fietsen, autowrakken en geluidsoverlast of terrassen van horecagelegenheden. Ook neemt de parkeerdruk en daarmee de parkeeroverlast toe in de stad. Dit brengt de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van hulpdiensten in het geding. Het is daarom belangrijk om de parkeeroverlast in de stad beheersbaar te maken. Zowel door het heffen van parkeerbelastingen als door de uitvoering van de maatregelen uit het Programma Modernisering Parkeren zoals betaald parkeren op zondag en gereguleerd parkeren tot 23.00 uur in zone C (de wijken buiten het centrum).

Naast fysieke overlast kan het ook gaan om sociale overlast. Dit betreft dan voornamelijk woonoverlast en overlast van rondhangende jongeren, dak- en thuislozen en personen met verward gedrag.

De ambitie is om de leefbaarheid van wijken en buurten te verbeteren middels wijkgerichte handhaving, in samenwerking met buurtbewoners, ondernemers en overige partners en om de veiligheidsbeleving te verbeteren.

Algemene doelstelling 2019				
Leefbaarheid van wijken en buurten verbeteren door de aanpak van fysieke en sociale overlast en het bevorderen van het veiligheidsgevoel in samenwerking met buurtbewoners.				

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Fysieke overlast				
Vernieling/baldadigheid	Politie	625	627	441
Meldingen overlast afval	Gemeente	912	950	434
Meldingen overlast honden(poep)		230	234	229
Meldingen parkeeroverlast		1423	2235	2454
Cijfer kwaliteit openbare ruimte (1-10)	Omnibus-onderzoek	6,5	6,5	n.v.t.
% Haarlemmers: veel overlast van afval		40%	39%	n.v.t.
% Haarlemmers: veel overlast van hondenpoep		36%	34%	n.v.t.
% Haarlemmers: veel overlast van parkeren		31%	34%	n.v.t.
Sociale overlast				
Burenruzie	Politie	300	314	373
Huiselijke twist		215	144	116
% Haarlemmers: prettige omgang met elkaar	Omnibus-onderzoek	77%	77%	n.v.t.
Veiligheidsgevoel				
% Haarlemmers: vindt Haarlem een (zeer) veilige stad	Omnibus-onderzoek	81%	80%	n.v.t.
% Haarlemmers: vindt binnenstad van Haarlem (zeer) veilig		75%	75%	n.v.t.
% Haarlemmers: voelt zich in eigen buurt (zeer) veilig		80%	80%	n.v.t.

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
Aanpak fysieke en sociale overlast	<ul style="list-style-type: none"> ■ Informatie gestuurd handhaven op thema's en hotspots ■ Afval: Uitvoering plan van aanpak ■ Dak- en thuislozen: Monitoren van het gebied rondom 24-uursopvang ■ Weesfietsen, fietswrakken en fout geparkeerde fietsen: Handhaven d.m.v. bestuursdwangprocedure (uitbreiding verbodzone rondom station) ■ Jeugd: zie hoofdstuk Jeugd en Veiligheid ■ Evenementen: Extra inzet voor toezicht op o.a. alcohol 18-, wildplassen ■ DHW: 0-meting paracommercie voor alcohol schenken onder de 18 ■ Rijdend verkeer: Handhavingsacties in voetgangersgebieden in samenwerking met parkeerhandhaving ■ Inzet flexteam voor specifieke acties (extra inzet op o.a. honden, rijdend verkeer, DHW, DOR) 	Gemeente Welzijns-organisaties Politie OM
Regulering parkeeroverlast	<ul style="list-style-type: none"> ■ Handhaving op parkeerexcessen ■ Uitvoering maatregelen modernisering parkeren ■ Uitbreiding parkeerhandhaving op zondag 	Gemeente
Gebiedsgericht werken-integrale handhaving	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wijkgericht werken d.m.v. inzet wijkhandhavers ■ Deelname aan gebiedsgerichte overleggen waarbij veiligheid aan de orde komt ■ Uitbreiding integrale handhaving 	Gemeente
Aanpak vandalisme bij sportaccommodaties	<ul style="list-style-type: none"> ■ Halfjaarlijkse werkgroep sportvandalisme: bespreken inzet buurtsportcoach en fysieke maatregelen voor tegengaan vandalisme ■ Handhaving overlast jeugd op sportparken (zie ook hoofdstuk Jeugd en Veiligheid) 	Gemeente Welzijns-organisaties

Gebiedsgerichte acties	
Centrum	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dak -en thuislozen: Handhaving op overlast volgens het "Convenant beheersmaatregelen 24-uursopvang". Daarnaast gaat er ook extra aandacht uit naar deze doelgroep in de rest van het centrum ■ Fietsoverlast: Handhaving op en rondom het Stationsplein en in het winkelgebied van het centrum wordt gecontinueerd, evenals de handhaving bij de fietsflat op het Kennemerplein ■ Parkeren en rijdend verkeer: Handhaving in de voetgangersgebieden, waarbij parkeer- en integraal handhavers samen optrekken voor een daadkrachtige aanpak ■ Afval: Uitvoering plan van aanpak (focus op aanbieden bedrijfsafval van horecabedrijven) ■ Rijdend verkeer: Handhaving op fietsen en auto's in de voetgangersgebieden ■ Parkeren: Overlast bij basisschool Openbare Basisschool de Kring
Noord	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inzet voor project Lelie gericht op de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid ■ Rijdend verkeer: in het voetgangersgebied in de Generaal Cronjéstraat ■ Rijdend verkeer en overige overlast: op het Marsmanplein ■ Laatste acties uit plan van aanpak Delftwijk 100 uitgevoerd in samenwerking met betrokkenen ■ Parkeeroverlast bij basisscholen: Willem van Oranjeschool, Koningin Emmaschool, Basisschool de Ark, Openbare basisschool de Zonnewijzer, Openbare basisschool Ter Cleef, Dr. H. Bavincskool en Daaf Geluk School.
Oost	<ul style="list-style-type: none"> ■ Jeugdoverlast: Oorkondelaan ■ Hondenoverlast: gehele wijk ■ Jeugdoverlast: Teylerplein ■ Parkeeroverlast: Martin Luther Kingschool ■ In het Reinaldapark zal handhaving extra worden ingezet i.v.m. cumulatie van overlastvormen zoals hondenoverlast, jeugdoverlast, rijdend verkeer e.d. ■ Parkeeroverlast bij basisscholen: Openbare basisschool de Zuiderpolder. ■ Rijdend verkeer Prinses Beatrixplein
Zuid- West	<ul style="list-style-type: none"> ■ De Haarlemmerhout verdient extra aandacht, voornamelijk in de zomermaanden. Dan wordt hier veel gerecreëerd, wat geregeld samengaat met vandalisme, vervuiling en overige overlast. ■ Jeugdoverlast: Nadorstpleintje ■ Jeugdoverlast: van Oosten de Bruijnstraat op en rondom Geel-Wit ■ Jeugdoverlast: Spoorwegstraat bij 't Landje

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Parkeeroverlast bij basisscholen: Hannie Schaft School, Openbare Basisschool de Peppelaer en Openbare basisschol Beatrix.
<p>Schalkwijk</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het project "buurtouders" wordt benut t.b.v. de signalering van overlast en criminaliteit in de wijk ■ In Schalkwijk wordt het 4-wijkradenoverleg benut om, samen met bewoners, de problemen die spelen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid te bespreken en aan te pakken. ■ De Molenplas is een locatie waar, voornamelijk in de zomermaanden, veel wordt gerecreëerd. Dit gaat meer dan eens samen met een cumulatie van overlastvormen. ■ Laatste acties uit plan van aanpak Meerwijk 100 uitgevoerd in samenwerking met betrokkenen. ■ Faciliteren van de "community building" rondom het Leonardo Da Vinciplein om de leefbaarheid te versterken, in samenwerking met Pré Wonen. ■ Handhaven parkeeroverlast bij basisscholen: O.B.S. de Piramide, Basisschool de Wadden, de Molenwijk Dalton en Basisschool de Meer.

2.4 Jeugd en veiligheid

Jeugdoverlast en -criminaliteit tast de veiligheid en leefbaarheid van wijken aan. Dit heeft gevolgen voor het gevoel van veiligheid van Haarlemmers. Ten behoeve van een succesvolle integrale aanpak van jeugdoverlast en -criminaliteit wordt per jongere, per wijk of per groep een plan van aanpak opgesteld waarin de interventiestrategie met de verschillende betrokken partners wordt afgestemd.

Binnen de integrale aanpak werkt de gemeente nauw samen met diverse partners zoals politie, het Zorg & Veiligheidshuis Kennemerland, het OM, het CJG en het Samenwerkingsverband Jeugd en andere partners. Deze samenwerking is geborgd middels het Samenwerkings- en Privacyconvenant Aanpak Jeugd Haarlem.

Afhankelijk van de ernst van de problematiek, worden jongeren gecategoriseerd in drie kleuren: groen, oranje of rood. De kleur geeft de ernst van de problematiek van de jongere weer en de daarbij behorende (passende) interventies. Het sluitstuk van deze aanpak is de inzet van het Bestuurlijk Interventie Team (BIT). De inzet van het BIT wordt uitgebreid van Schalkwijk naar alle andere stadsdelen.

De ambitie op het gebied van jeugd en veiligheid is het verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit.

Hiervoor wordt de wijkaanpak jeugd ingezet over de gehele stad.

Daarnaast is het verhogen van het veiligheidsgevoel onder bewoners en ondernemers een belangrijk onderdeel van deze ambitie en zal er meer worden ingezet op het voorkomen van een nieuwe generatie jongeren die overlast veroorzaakt of in de criminaliteit belandt.

Algemene doelstelling 2019

Het terugdringen van jeugdoverlast en -criminaliteit door het stadsbreed toepassen van de wijkaanpak jeugd.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Meldingen jeugdoverlast	Politie	1368	1292	761
Meldingen jeugdoverlast Schalkwijk		493	313	257
Meldingen jeugdoverlast	Gemeente	444	505	368
Uitgedeelde gele kaarten		164	136	75
Boetes alcohol 18-		48	56	19
% vaak overlast van groepen jongeren in de buurt	Omnibus-onderzoek	17%	15%	n.v.t.
% dat vindt dat overlast van jongeren meer aandacht moet krijgen		20%	20%	n.v.t.

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen <i>in- en extern</i>
Wijkaanpak jeugd	<ul style="list-style-type: none"> ■ Toepassen wijkaanpak over heel Haarlem ■ Inzet BIT als sluitstuk van de wijkaanpak ■ Aanpak jeugdige (potentiële) HIC'ers ■ Preventieve inzet maatschappelijke partners (o.a. Streetcornerwork, jongerenwerken Bedrijf en Samenleving) ■ Verbeteren informatiepositie (o.a. ontwikkeling informatiesysteem voor betere uitwisseling informatie) 	Gemeente Politie Zorg- en Veiligheidshuis Jongerenwerk Streetcornerwork Reclassering
Overlastlocaties	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aanhaken bij onderzoek voor uitbreiding van verwijfsplekken ■ Aanpakken overlastlocaties bij sportaccommodaties, speeltuinen, schoolpleinen en parkeergarages ■ Inzet van handhaving en politie op hotspots jeugd 	Gemeente Politie Sportclubs
Alcohol 18-	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inzetten op hotspots jeugd voor controle op alcohol 18- ■ Handhavingsacties i.s.m. politie tijdens evenementen ■ Controles van horeca en paracommercie op schenken onder de 18 + project vals ID 	Gemeente Politie Alpha security

	■ Uitvoering Actieprogramma Veilig uitgaan	
Veiligheid in en om scholen (VIOS)	■ Aanhaken bij herijking VIOS-convenant met o.a. aandacht voor invloed van sociale media	Gemeente Scholen

Gebiedsgerichte acties		
Centrum	<ul style="list-style-type: none"> ■ Continuering extra handhaving in Raaksgebied, bij parkeergarages, speelterreinen, schoolpleinen en in de buitenring van het Centrum tijdens horecanachten ■ Handhaving op alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar (ook bij evenementen) ■ Jeugd verwijzen naar Stedelijk Jongerencentrum Flinty's 	
Noord	<ul style="list-style-type: none"> ■ Handhaving jeugdoverlast Marsmanplein ■ Handhaving overlast sportparken (Van der Aart sportpark, Pim Mulier sportpark en Noordersportpark) en basisschoolterreinen ■ Aandacht voor herinrichting van verwijsplekken (Zaenenpark en Schoterbos) ■ Jeugd verwijzen naar jongerencentra Delftwijkcity en de Horizon 	
Oost	<ul style="list-style-type: none"> ■ Organiseren netwerkbijeenkomst met diverse partners voor aanpak leefbaarheidsproblematiek ■ Aanhaken bij creëren van verwijsplekken ■ Handhaving hotspots jeugd waaronder Oorkondelaan, Teylerplein, Prinses Beatrixplein, sportvelden van DSK 	
Zuid- West	<ul style="list-style-type: none"> ■ Handhaving jeugdoverlast Nadorstpleintje, 't Landje aan de Spoorwegstraat ■ Jeugd verwijzen naar jongerencentrum De Til en De Tulp ■ Handhaving overlast sportparken (Geel-Wit, HFC en Alliance), speelterreinen en parkeergarages. 	
Schalkwijk	<ul style="list-style-type: none"> ■ Intensivering handhaving middengebied Molenwijk; Molenburgpark, Spriederplein ■ Inzet project "buurtouders" in Europawijk, Meerwijk en Molenwijk ■ Extra inzet CJG- coaches en Streetcornerwork ■ Continuering inzet Mentorproject XL door Bedrijf en Samenleving 	

2.5 High Impact Crimes

De term 'High Impact Crimes' (HIC) wordt als verzamelnaam gebruikt voor misdrijven die grote impact hebben op het leven en welzijn van slachtoffers en hun omgeving. Tot de HIC-delicten worden gerekend: woninginbraken, straatroven, overvallen en overige geweldsdelicten.

Er is de afgelopen jaren (integraal) veel inzet gepleegd op het terugdringen van het aantal HIC-delicten. Dit heeft geresulteerd in een dalende trend van deze delicten. Desalniettemin blijft constante aandacht en continuering van deze inzet van groot belang. Samen met o.a. politie, OM en woningcorporaties wordt gewerkt aan het terugdringen van de High Impact Crimes d.m.v. repressieve en preventieve maatregelen. De B3W-methode, afkomstig van de politie, vormt hierbij een mooi uitgangspunt. Dit is een veiligheidsstrategie die het probleem- en informatiegestuurd werken in samenwerking met burgers in zich herenigt. Integraal werken op basis van een goede analyse op basis van relevante informatie kan een effectieve en efficiënte aanpak bewerkstelligen.

De ambitie op het gebied van High Impact Crimes is om deze terug te dringen door de inzet van repressieve en preventieve maatregelen. Komend jaar zal de aanpak worden gecontinueerd en aangevuld met een aantal nieuwe initiatieven zoals de inzet van Team Flying Squad (CCV) en het preventieve sportprogramma "Jij bepaalt". Team Flying Squad biedt passende trainingen aan waar de situatie op dat moment om vraagt (bijv. overvaltrainingen als er een toename is van overvallen). Het preventieve sportprogramma "jij bepaalt" biedt (potentiele) HIC'ers een sportaanbod waarmee zij uiteindelijk toegeleid worden naar een regulier sportaanbod om zodoende een gezonde dagbesteding te realiseren.

Algemene doelstelling 2019
Terugdringen van het aantal High Impact Crimes.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Aantal woninginbraken	Politie	452	467	382
Aantal overvallen		12	13	15
Aantal straatroven		25	23	19
Overige geweldsdelicten		737	651	511

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
Plan van aanpak woninginbraken	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inzet op meer bewustwording n.a.v. woninginbraakpreventiecampagne ■ Inzet Buurtpreventieauto (waar mogelijk aansluiten bij kortingsacties bouwmarkten) ■ Versturen besmettingsbrieven indien aanleiding ■ Inzet buurtouders en Whatsappgroepen t.b.v. preventie en signalering ■ Voortzetting pilot Veilig Wonen ■ Inzet Team Flying Squad (CCV) 	Gemeente Politie CCV Zorg- en veiligheidshuis
Overige HIC	■ Inzet zorgplan overvallen	
Persoonsgerichte aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Persoonsgerichte aanpak (potentiële) HIC-plegers en andere complexe casuïstiek vanuit Zorg- en Veiligheidshuis ■ Preventief sportprogramma "Jij bepaalt" 	
Slachtofferhulp	■ Slachtofferhulp biedt slachtoffers van o.a. HIC's zowel juridische, praktische en psychosociale ondersteuning. Zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig duurt.	Gemeente Slachtofferhulp Nederland

Gebiedsgerichte acties

Centrum	■ Er wordt dynamisch wijkgericht ingezet voor wat betreft de woninginbraken. Er wordt ingespeeld op woninginbraakgolven d.m.v. versturen van besmettingsbrieven, inzet buurtpreventieauto en inzet Flying squad.
Noord	
Oost	
Zuid- West	
Schalkwijk	
Schalkwijk	■ Pilot Veilig wonen op de Bernadottelaan, waarbij in samenwerking met woningcorporatie (Elan) woningen worden gerenoveerd: toegangsdeuren aanpassen, verlichting aanbrengen, kozijnen verbeteren.

Overige strategische thema's

2.6 Cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is een breed begrip. Grofweg zijn er drie vormen van cybercriminaliteit te onderscheiden, namelijk: cybercrime, gedigitaliseerde criminaliteit en veiligheid met een digitaal component. Steeds meer mensen worden het slachtoffer van cybercriminaliteit. Volgens de Veiligheidsmonitor 2017 is 11% van de Nederlanders wel eens slachtoffer geweest. Echter wordt slechts over 8% van deze cyberdelicten aangifte gedaan. Vermoedelijk omdat getroffen personen niet weten dat zij slachtoffer zijn geworden of omdat zij niet weten dat zij hiervoor aangifte bij de politie kunnen doen.

De komende jaren zal daarom ingezet worden op het krijgen van meer inzicht in de aard en omvang van cybercriminaliteit. Door de samenleving weerbaarder te maken, in te zetten op bewustwording en kennis van Haarlemmers te vergroten moet slachtofferschap teruggebracht en voorkomen worden.

In 2019 ligt de focus op de doelgroep jongeren. De keuze om als eerst met deze doelgroep van start te gaan is omdat jongeren, in vergelijking met ouderen, vaker slachtoffer worden van een cyberdelict. Jongeren zijn relatief meer actief in het digitale domein en worden daardoor vaker blootgesteld aan diverse vormen van cybercriminaliteit. Het type cyberdelicten dat in deze doelgroep het meest voorkomt zijn koop- en verkoopfraude, hacken, sexting en cyberpesten.

Algemene doelstelling 2019

Inzicht krijgen in de aard en omvang van cybercriminaliteit en inzetten op bewustwording, preventie en repressie van deze vorm van criminaliteit.

Item	Acties 2019	partijen <i>intern/extern</i>
Inzicht	■ Totstandkoming risicoanalyse t.a.v. cybercrime, gedigitaliseerde criminaliteit en veiligheid met een digitaal component	Gemeente Politie Scholen
Weerbaarheid	■ Ontwikkeling Voorlichtingsprogramma ■ Uitvoer pilot voorlichtingscampagne middelbare scholen ■ Opzet reclamecampagne	
Integraal werken	■ Verhogen aangiftebereidheid ■ Opzet meldpunt en werkgroep Cybercrime	

Gebiedsgerichte acties

n.v.t.

2.7 Veiligheid grote evenementen

Jaarlijks worden in Haarlem verschillende grote evenementen georganiseerd zoals Bevrijdingspop, Haarlem Jazz, de jaarlijkse kermis en de kerstmarkt. De meeste inwoners van Haarlem genieten van het diverse evenementenaanbod, maar sommigen ondervinden ook overlast. Uit de Evenementenmonitor van 2016 blijkt dat 25% van de ondervraagden overlast van zwerfvuil ondervindt en 18% van geluidsoverlast en wegafzettingen. Voor een veilig en goed verloop van evenementen wordt er gewerkt met de Richtlijn Evenementen die beschrijft hoe alles rond evenementen wordt georganiseerd. In deze richtlijn staat duidelijk beschreven welke afwegingen worden gemaakt ten aanzien van veiligheid van het evenement en de leefbaarheid in de stad. In de richtlijn is alle informatie over evenementenvergunningen gebundeld voor zowel organisatoren als adviserende diensten. Ook inwoners en bezoekers van Haarlem kunnen zich middels deze richtlijn laten informeren over de werkwijze rondom evenementen binnen de gemeente. Naast deze richtlijn is er een nieuw evenementenbeleid opgesteld. Daarnaast vindt bij alle grote evenementen een 'schouw' plaats voorafgaand aan het evenement. Het doel van deze schouw is om te controleren of de organisatie de afgesproken maatregelen en vergunningsvoorwaarden worden nageleefd. Tijdens de grote evenementen is er een adviseur van de gemeente aanwezig om samen met de veiligheidspartners en de organisatie het evenement te monitoren en in voorkomende gevallen snel te kunnen optreden. Deze adviseur houdt direct contact met de organisator, de politie, de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR), Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) en andere diensten. Ten slotte vindt er een evaluatie plaats door de projectgroep grote evenementen (PGE) zodat evt. verbeterpunten het volgende jaar kunnen worden meegenomen.

Jaarwisseling

De viering van de jaarwisseling wordt in de gemeente Haarlem behandeld als een groot evenement. In de projectgroep grote evenementen worden de maatregelen besproken die getroffen worden om de risico's te beperken en een rustige en veilige jaarwisseling zonder grote incidenten te bewerkstelligen. Daarnaast worden de reeds ingestelde vrijwillige vuurwerkvrije zones waar mogelijk en gewenst uitgebreid.

Algemene doelstelling 2019
Het veilig laten verlopen van de grote evenementen in samenwerking met de hulpdiensten en overige veiligheidspartners en daarnaast het inzichtelijk maken van het proces dat daaraan voorafgaat.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Integraal coördineren van 15 meest risicovolle grote evenementen	Gemeente	15	15	15
Meldingen geluidsoverlast evenementen		49	42	75

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
Vorbereiding veilige evenementen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Multidisciplinaire Projectgroep Grote Evenementen ■ Toepassing Evenementenrichtlijn 	Gemeente Politie Brandweer GHOR
Uitvoering veilige evenementen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Schouwen evenemententerrein ■ Veiligheidsoverleggen tijdens evenement 	

2.8 Veilig uitgaan

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de leefbaarheid van een stad: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij en er zijn economische voordelen. Maar er kunnen zich ook veiligheidsproblemen voordoen zoals geweld, overlast en vernielingen. In de afgelopen jaren is een groot aantal maatregelen en voorzieningen getroffen, waardoor het uitgaansgebied van Haarlem rustiger is geworden. Toch vraagt het veilig houden hiervan de constante aandacht.

Vanuit het “Actieprogramma Uitgaan in Haarlem: Gezellig, Gastvrij en Veilig 2016-2020” wordt de bestaande samenwerking tussen de partners verder versterkt en verbreed. Belangrijke pijler uit dit Actieprogramma zijn:

- *Geluidsoverlast van horecabedrijven wordt zoveel mogelijk gereduceerd.* Regelmatig worden er meldingen gedaan door bewoners van ondervonden geluidsoverlast van horecabedrijven. Volgens het vastgesteld protocol opgesteld wordt deze overlast aangepakt. Het horecasanctiebeleid is herzien en biedt de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete.
- *Toepassing van gedragswetenschappen ter voorkoming van uitgaansoverlast in Smedestraat*
In opdracht van het WODC wordt onderzoek gedaan hoe inzichten uit de gedragswetenschappen (nudging) ingezet kunnen worden ter voorkoming van uitgaansoverlast. In overleg met het Ministerie van Justitie en Veiligheid, wordt in de Smedestraat mogelijk een proef uitgevoerd om het uitgaansklimaat te verbeteren. De komende tijd wordt dit nader uitgewerkt.
- *Extra inzet toezicht d.m.v. koppel handhaving en Susteams.* Susteams worden ingezet bij specifieke acties en evenementen of bijvoorbeeld bij de start van het studiejaar en bij toename van het aantal overlastklachten. Daarnaast wordt in 26 drukste horecanachten een extra koppel handhavers ingezet in de ring rondom het centrum.
- *Toepassing van cameratoezicht.* Bij de evaluatie van de pilot cameratoezicht hebben alle belanghebbenden aangegeven voorstander te zijn van cameratoezicht in het horecagebied van Haarlem. De preventieve werking, het veiligheidsgevoel en de mogelijkheid om sneller in te grijpen bij verdachte situaties, maken dat zowel de bewoners van de binnenstad, de horecaondernemers als de politie hebben aangegeven voorstander te zijn van voortzetting van het cameratoezicht.

Inzet Mystery guests

Naar aanleiding van de “negatieve” uitkomsten uit het nalevingsonderzoek Drank- en Horecawet, waarbij gebruik is gemaakt van mystery guests, komt er een herhaald onderzoek in 2019.

Keurmerk Haarlemse coffeeshops

Haarlem beschikt over 16 coffeeshops. Al deze coffeeshops hebben het Keurmerk ontvangen, wat inhoudt dat de betreffende coffeeshop extra maatregelen heeft genomen boven de wettelijk vastgestelde criteria op de volgende onderwerpen: toegangscontrole op leeftijd, huis- en gedragsregels, scholing van medewerkers, bescherming van de consument, tegengaan van overlast en het bevorderen van veiligheid. Het Keurmerk leidt ertoe dat er een veilig en verantwoord softdrugsbeleid wordt gevoerd in de Haarlemse coffeeshops en daarmee ook voor de omliggend regio. Alle 16 coffeeshops voldoen aan de voorwaarden van het Keurmerk.

Algemene doelstelling 2019
Het veilig uitgaan bevorderen door de uitvoering van het Actieprogramma Veilig uitgaan.

Item	Acties 2019	partijen <i>intern/extern</i>
Actieprogramma Veilig uitgaan	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aanpak horeca-gerelateerde incidenten zoals geluidsoverlast en geweld ■ Toepassing van gedragswetenschappen (nudging-project in de Smedestraat e.o.) ■ Inzet susteams en koppel handhaving tijdens horecanachten 	Gemeente Politie Alpha Security Universiteit van Twente
Coffeeshops	<ul style="list-style-type: none"> ■ Keuring coffeeshops t.b.v. Keurmerk Coffeeshops 	Gemeente Coffeeshop- houders

Gebiedsgerichte acties

Centrum	De inzet richt zich voornamelijk op het horecagebied en de ring rondom het kern horecagebied.
----------------	---

2.9 Veilig ondernemen

In Haarlem zijn vijf winkelgebieden en één bedrijventerrein aangesloten bij het samenwerkingsverband Samen Veilig Ondernemen (SVO): het Centrum, Winkelcentrum Marsmanplein, Prinses Beatrixplein, Winkelcentrum Schalkwijk, bedrijventerrein de Waarderpolder en de Generaal Cronjéstraat.

In dit verband werken gemeente, politie, brandweer, ondernemers en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) samen aan de bestrijding van overlast en criminaliteit in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. De samenwerking tussen publieke en private partijen maakt het tot een effectieve krachtenbundeling op de thema's: schoon, heel en veilig. Via de uitvoering van een maatregelen-matrix en een jaarlijkse dag- en avondschouw worden specifieke acties en activiteiten afgestemd voor de betreffende winkelstraten en/of winkelgebieden. Als er een overval heeft plaats gevonden, treedt het zorgplan overvallen in werking en volgt een bezoek van gemeente en politie aan de ondernemer.

Ook worden er trainingen aangeboden voor o.a. overvallen, winkeldiefstal, agressie en vindt ondersteuning plaats bij de aanpak van concrete veiligheids- en overlastproblemen.

Het actief betrekken van de individuele ondernemer binnen de activiteiten van het SVO blijft een belangrijk aandachtspunt.

Algemene doelstelling 2019

Het samenwerkingsverband Samen Veilig Ondernemen (SVO) continueren en ondernemers stimuleren om actief hieraan deel te nemen.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018*
		2016	2017	
Winkeldiefstal	Politie	561	405	303
Zakkenrollerij		240	162	65
Inbraak bedrijf		196	141	105
Overvallen		12	13	15

* t/m oktober 2018

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
Samen Veilig Ondernemen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitvoering Zorgplan overvallen ■ Actief betrekken van ondernemers bij het samenwerkingsverband SVO ■ Per kwartaal werkgroep SVO waarvan één keer incl. dagschouw en één keer incl. avondschouw ■ Jaarlijkse Regiegroep SVO met burgemeester 	Gemeente Politie Ondernemers

Gebiedsgerichte acties

Centrum	<ul style="list-style-type: none"> ■ SVO Centrum winkelgebied ■ 1 januari 2019 wordt de nieuwe Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Binnenstad Haarlem van kracht. ■ Mogelijkheden onderzoeken sneller aangifte doen winkeliers via 310-app. ■ De gemeente Haarlem is bezig om een zgn. Hartveilige gemeente te worden. Afstemmen van positionering van AED's in de openbare ruimte, ook in winkelstraten. ■ Winkeliers stimuleren tot gratis scan Excellent Cameratoezicht.
Noord	■ SVO Marsmanplein, SVO Gen. Cronjéstraat
Oost	■ SVO Prinses Beatrixplein, Bedrijventerrein Waarderpolder
Zuid- West	■ Geen apart SVO project, maar veel aandacht vanuit verschillende beleidsterreinen voor (bouw)ontwikkelingen Plaza West als winkelgebied
Schalkwijk	■ SVO Winkelcentrum Schalkwijk

2.10 Brandveiligheid en crisisbeheersing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor bevolkingszorg, brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Sinds 2010 worden deze taken, met uitzondering van bevolkingszorg, in een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd door de veiligheidsregio (i.c. de Veiligheidsregio Kennemerland, hierna: VRK). Bevolkingszorg wordt weliswaar regionaal gecoördineerd, maar door gemeenten zelf op peil gehouden. Een professionele, goed voorbereide crisisorganisatie is van groot belang om snel en adequaat te reageren op calamiteiten, rampen en crises.

Brandveilig leven

Sinds 2015 voert de brandweer een proactief beleid op het voorkomen van branden. Onder de naam 'Brandveilig Leven' worden verschillende activiteiten uitgevoerd die zijn gericht op bewustwording en het bieden van handelingsperspectief, om de brandveiligheid in de gemeente te vergroten.

Door de gemeente Haarlem zijn in overleg met de brandweer de volgende doelgroepen (prioriteiten) bepaald: WMO, ouderen 75+, studentenhuizen, VVE's en woningen in de oude binnenstad. Ambassadeurs van de brandweer bezoeken woningen om voorlichting te geven over brandveiligheid en plaatsen waar nodig (door de gemeente gefinancierde) rookmelders. Daarnaast faciliteert de brandweer ontruimingsoefeningen en worden lessen over brandveiligheid gegeven op het basisscholen. De activiteiten van de brandweer worden jaarlijks vastgelegd in een gemeentelijk activiteitenplan. De brandweer rapporteert twee maal per jaar over de voortgang.

Bluswatervoorziening

In 2015 is onderzoek gedaan naar de bluswatervoorziening in de veiligheidsregio.³ Er is toen het intentiebesluit genomen om de knelpunten op te lossen met waterwagens en opdracht gegeven voor een verdere uitwerking. De kosten voor een regionale oplossing worden lager ingeschat dan de totale kosten voor de (individuele) gemeentelijke oplossingen. Naar aanleiding van deze verdere uitwerking is geconcludeerd dat het structureel op orde brengen van de regionale bluswatervoorziening belangrijk is en een aantal zaken door de gemeenten en VRK nog nader uitgezocht moeten worden ten behoeve van de besluitvorming. De gemeenten en de VRK hebben een nadere analyse op de potentiële knelpunten verricht. Dit heeft inzichtelijk gemaakt dat er sprake is van verschillende typen (potentiële) knelpunten en de omvang van de (potentiële) knelpunten genuanceerd.

In 2019 vinden een aantal werkzaamheden plaats om tot bestuurlijke besluitvorming te kunnen komen:

- De Businesscase wordt door de VRK en gemeenten gezamenlijk geactualiseerd
- Er wordt gezamenlijk een notitie opgesteld ten behoeve van de bespreking in de gemeenteraden. In dit document zal kort de, de nadere analyse en drie oplossingen voor optimalisering bluswatervoorziening worden weergegeven. De drie oplossingen zijn; 1) gemeenten investeren in optimalisering van bluswatervoorziening via brandkranen, 2) in de bluswatervoorziening wordt door de VRK voorzien middels 8 waterwagens en 3) een tijdelijke combinatie van die twee oplossingen.

Tot er bestuurlijke besluitvorming over de toekomstbestendige bluswatervoorziening heeft plaatsgevonden, zal de gemeente samen met de drinkwaterleverancier PWN (leverancier brandkranen) en de VRK de bluswatervoorziening via brandkranen op peil houden.

Bevolkingszorg

Gemeenten zijn bij een ramp of crisis in de regio verantwoordelijk voor bevolkingszorg die aansluit op de samenleving. Bureau bevolkingszorg Kennemerland, dat ondergebracht is bij de VRK, coördineert de regionale bevolkingszorg. Het doel is dat er een uniforme, vakbekwame regionale crisisorganisatie paraat is die bij rampen en crises zorg draagt voor eigentijdse en realistische bevolkingszorg in de getroffen gemeente(n). Jaarlijks biedt bureau bevolkingszorg hiertoe, naast de multidisciplinaire oefenactiviteiten van de VRK, een trainings- en oefenprogramma aan dat specifiek gericht is op bevolkingszorg.

³ Knelpuntenanalyse op hoofdlijnen; VRK (2015)
Actieprogramma Veiligheid & Handhaving Haarlem 2019

Algemene doelstelling 2019

Kwalitatief goede crisisbeheersing en brandweezorg.

Item	Acties 2019	partijen <i>intern/extern</i>
Opleiden en oefenen van crisisfunctionarissen	■ Uitvoeren OTO-programma (multi en mono)	Gemeente VRK
Preparatie en repressie brandweezorg	■ Uitvoering van programma 'Brandveilig Leven' ■ Komen tot afspraken inzake de bluswatervoorziening in de regio en in de gemeente Haarlem in het bijzonder.	Gemeente VRK Brandweer
Crisisbeheersing	■ Uitvoeren programma risico en crisisbeheersing	Gemeente VRK

Gebiedsgerichte acties

n.v.t.

2.11 Radicalisering en polarisatie

Radicalisering

In 2014 is het landelijk actieprogramma “Integrale aanpak gewelddadig jihadisme” opgesteld. Het heeft onder andere tot doel om te komen tot het wegnemen van de voedingsbodem voor radicalisering door de samenwerking tussen politie, OM en het lokaal bestuur aan te gaan en/of te versterken.

Gemeenten hebben met name een rol op het gebied van preventie, het treffen van bestuurlijke maatregelen en het deradicaliseren van personen. De gemeente Haarlem trekt hierin op met o.a. de politie, het OM, de drie Zorg- en Veiligheidshuizen en de gemeenten in de eenheid Noord-Holland om te komen tot een uniforme werkwijze op de integrale aanpak van radicalisering.

In 2015 is een lokaal integraal plan van aanpak opgesteld. De aanpak focust zich op:

- Het vergoten van de bewustwording en tijdige signalering door professionals van Haarlem;
- Het trainen van eerstelijns werkers;
- Het stroomlijnen van meldingen en signalen rondom radicalisering;
- Het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in Haarlem.

Binnen de integrale aanpak van radicalisering is er aandacht voor de verschillende vormen ervan, variërend van rechts, links en/of religieus geïnspireerd extremisme.

Tegengaan polarisatie

In Haarlem en de nabije omgeving zijn bijna 50 religieuze en levensbeschouwelijke organisaties actief: waaronder kerken, moskeeën, een synagoge (in Heemstede), Stem in de Stad, Soefi's, Humanisten en andere organisaties die zich op een of andere manier bezighouden met religie, geloof of levensbeschouwing.

Voorgaande jaren zijn er diverse gesprekken gevoerd met een aantal religieuze instellingen. De komende periode wordt ingezet op het onderhouden en intensiveren van deze contacten. Door de gemeente wordt veel geïnvesteerd in migranten-zelforganisaties in de vorm van empowerment, zodat zij een brug vormen tussen haar leden en de brede Haarlemse samenleving.

Tegelijkertijd zijn andere maatschappelijke organisaties en initiatieven in Haarlem actief, zoals Vluchtelingenwerk en Thuis in Haarlem om vluchtelingen en statushouders in de Haarlemse samenleving goed te laten landen en daar waar nodig te ondersteunen. Deze gezamenlijke inzet moet ervoor zorgen dat er geen tweedeling in de Haarlemse samenleving ontstaat. Dit gebeurt niet alleen door de relaties met religieuze, levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties aan te gaan of te versterken. Dit gebeurt ook door in te blijven zetten op onder andere het welbevinden van jongeren, op goed onderwijs, toegankelijke maatschappelijke zorg en ondersteuning binnen het Sociaal Domein door inzet van het CJG en de Sociale Wijkteams.

Algemene doelstelling 2019

Uitvoering geven aan het integraal plan van aanpak radicalisering.

Item	Acties 2019	partijen <i>intern/extern</i>
Lokaal niveau	<ul style="list-style-type: none"> ■ Meer behoeftegericht bieden van specifieke trainingen aan eerstelijns werkers (bijv. mediatraining voor jongerenwerkers) ■ Bespreken van signalen en meldingen in het integraal informatie-overleg radicalisering van het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland ■ Vormgeven persoonsgerichte aanpak van potentiële radicale personen via Individueel Casusoverleg in het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland. ■ Onderhouden en/of intensiveren samenwerking met migrantenorganisaties en moskeebesturen 	...
		...
		...
Regionaal niveau	<ul style="list-style-type: none"> ■ Deelname Regionale projectgroep Radicalisering Eenheid Noord-Holland 	...
		...
		...

	■ Dossierhouder radicalisering gemeente Haarlem is namens de regionale projectgroep liaison voor district Kennemerland.	
--	---	--

Gebiedsgerichte acties

n.v.t.

2.12 Veilig en integer werken

Veilige publieke taak

Werknemers van de afdeling Veiligheid en Handhaving, en dan met name de handhavers, worden zo nu en dan geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitvoeren van hun taak. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel om meerdere redenen. Het functioneren van de betreffende medewerker wordt erdoor beïnvloed en de uitvoering van publieke taken heeft eronder te lijden. Bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders en komt de integriteit en 'goed bestuur' onder druk te staan. De komende jaren wordt verder ingezet op het tegengaan van geweld, het trainen en/of beschermen van handhavers en het opvangen van collega's die slachtoffer zijn geworden.

Integer werken

Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling, bewuste normoverschrijding, maar kan ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitsschending min of meer 'per ongeluk'. Als er sprake is van onacceptabel gedrag dan kunnen en moeten er passende maatregelen genomen worden. De gemeente Haarlem heeft daarom een Meldpunt Integriteit en vertrouwenspersonen voor integriteitkwesaties. De bewustwording van integriteit en het bespreekbaar maken van niet integer gedrag of twijfel hierover blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. De toegankelijkheid en bekendheid van het intern en extern meldpunt speelt hierbij een belangrijke rol.

Algemene doelstelling 2019
Het verhogen van bewustzijn ten aanzien van een veilige publieke taak en integriteit en daarmee het behouden van een veilig en integer werkklimaat.

Indicator	Bron	Historie		Stand van zaken 2018
		2016	2017	
Incidenten tegen handhavers (verbaal/fysiek geweld)	Gemeente	41	35	

Item	Acties 2019	partijen intern/extern
Veilige publieke taak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onderzoeken hoe registratie van incidenten makkelijker kan, waardoor registratiebereidheid vergroot. ■ Het laten volgen van een training Bedrijf Opvang Team (BOT) voor passende nazorg na een incident. ■ Uitvoering plan van aanpak Veilige publieke taak 	...
		...
		...
Integer werken	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bewustzijn omtrent integriteit behouden en versterken door aandacht in teamoverleggen, personeelsgesprekken en het organiseren van workshops ■ 	...
		...
		...

Gebiedsgerichte acties

n.v.t.